

Tentamen med lösningsförslag

DIT790 Digital- och datorteknik, GU EDA215 Digital- och datorteknik, Z EDA451 Digital- och datorteknik, D

Tisdag 26 april 2011, kl. 8.30 - 12.30

Examinatorer

Roger Johansson, tel 772 57 29 Rolf Snedsböl, tel 772 16 65

Kontaktperson under tentamen

Rolf Snedsböl, tel 772 16 65

Tillåtna hjälpmedel

Häften

Instruktionslista för FLEX Instruktionslista för CPU12

I dessa får rättelser och understrykningar vara införda, inget annat.

Tabellverk och miniräknare får ej användas!

Lösningar

se kursens hemsida.

Granskning

Tid och plats anges på kursens hemsida.

Allmänt

Tentamen är uppdelad i del A och del B. På del A kan 30 poäng uppnås och på del B 20 poäng. Totalt 50 poäng på del A och del B tillsammans. För att del B av tentamen skall granskas och rättas krävs minst 20 poäng på del A.

Del A bedöms och betygssätts utifrån bifogat svarsblankett. Poängsättning på del A anges vid varje uppgift. Siffror inom parentes anger poängintervallet på uppgiften. Fel svar kan ge poängavdrag. En obesvarad uppgift ger inte poängavdrag.

De olika svarsalternativen a, b, c etc. kan innehålla

- korrekt svar
- nästan korrekt svar
- mer eller mindre fel svar
- helt fel svar
- inget korrekt svarsalternativ

Svara med endast ett kryss på varje uppgift

Poängsättning på del B anges vid varje uppgift. Siffror inom parentes anger maximal poäng på uppgiften. **För full poäng krävs att**:

- redovisningen av svar och lösningar är läslig och tydlig.
- ett lösningsblad får endast innehålla redovisningsdelar som hör ihop med en uppgift.
- lösningen ej är onödigt komplicerad.
- du har motiverat dina val och ställningstaganden
- redovisningen av hårdvarukonstruktioner innehåller funktionsbeskrivning, lösning och realisering.
- redovisningen av mjukvarukonstruktioner i assembler är dokumenterade.

Betygsättning

För godkänt slutbetyg på kursen fordras att både tentamen och laborationer är godkända.

Tentamen (EDA) ger slutbetyget: $20p \le \mathbf{betyg} \ \mathbf{3} < 30p \le \mathbf{betyg} \ \mathbf{4} < 40p \le \mathbf{betyg} \ \mathbf{5}$ Tentamen (DIT) ger slutbetyget:

 $20p \le G < 36p \le VG$

DEL A – fyll i svarsblanketten sist i tesen och lämna in denna

Uppgift 1 Talomvandling, aritmetik, flaggor och koder.

I uppgifter 1.1 t.o.m 1.4 används 5-bitars tal där $X = (10101)_2$ och $Y = (11001)_2$

Uppgift 1.1

Tolka X och Y som tal *utan* tecken. Vilket av alternativen anger dess decimala motsvarighet?

a	X=24, Y=22
b	X=-7, Y=-12
c	X=22, Y=31
d	X=-12, Y=-7
e	X=23,Y=23
f	X=21, Y=25
g	X=23, Y=25
h	X=22, Y=23

Poäng på uppgiften: [-1, 1]

Uppgift 1.2

Tolka X och Y som tal *med* tecken. Vilket av alternativen anger dess decimala motsvarighet?

a	X=25, Y=22
b	X=-7, Y=-12
c	X = -11, Y = -7
d	X = -9, Y = -7
e	X = 22, Y=25
f	X = -14, Y = -7
g	X= -12, Y=-8
h	X=-11, Y=-8

Poäng på uppgiften: [-1, 1]

Uppgift 1.3

Utför operationen R = X - Y som binär addition av Y's 2-komplement Vilket av alternativen anger R?
Tolka X, Y och R som tal *med* tecken.

a	R=-5
b	R=-4
c	R=-3
d	R=-2
e	R=2
f	R=-11
g	R=-1
h	R=1

Poäng på uppgiften: [-1, 1]

Uppgift 1.4

Utför operationen R=X+Y som binär addition. Vad blir flaggbitarna NZVC efter räkneoperationen?

a	NZVC=0011
b	NZVC=1010
c	NZVC=1110
d	NZVC=1000
e	NZVC=1100
f	NZVC=1011
g	NZVC=1001
h	NZVC=0000

Poäng på uppgiften: [-1, 1]

Kan följande bitmönster 01011010 representera...

	en ASCIIkod	ett	ett positivt	ett naturligt	förskjuten	två NBCD-
	för en gemen	negativt	tecken	binärtal T?.	gray-kod?	siffror?
	(liten bokstav)?	2k-tal?	belopps tal?	Där T>128 ₁₀		
a	Ja	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej
b	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Ja
c	Ja	Nej	Nej	Ja	Nej	Ja
d	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej
e	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
f	Nej	Ja	Ja	Nej	Ja	Nej
g	Nej	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej
h	Ja	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja

...Poäng på uppgiften: [-1, 2]

Uppgift 2 Kombinatorik, switchnätalgebra

Uppgift 2.1

Du har följande funktion $f(x, y, z) = \overline{(\bar{x} + z) \cdot \overline{(y + \bar{z})}} + (\bar{x}y) + (x\bar{z})$. Skriv funktionen på disjunktiv minimal form.

_	
a	$f(x,y,z) = y + \bar{z}$
b	$f(x,y,z) = \bar{y}\bar{z} + y$
c	$f(x,y,z) = \bar{x}\bar{y}\bar{z} + \bar{x}y\bar{z} + \bar{x}yz + x\bar{y}\bar{z} + xyz + xyz$
d	$f(x,y,z) = \bar{x}\bar{y}\bar{z} + \bar{x}y\bar{z} + \bar{x}yz + x\bar{y}z + xy\bar{z} + xyz$
e	$f(x,y,z) = \bar{x}\bar{y}z + \bar{x}y\bar{z} + \bar{x}yz + x\bar{y}z + xy\bar{z} + xyz$
f	$f(x,y,z) = (\bar{x} + \bar{y} + z) \cdot (x + \bar{y} + z)$
g	$f(x,y,z) = (\bar{x} + y + \bar{z})$
h	$f(x,y,z) = (\bar{y} + \bar{z}) \cdot (y+z) \cdot (y+\bar{z})$
i	$f(x,y,z) = x \cdot (\bar{y} + \bar{z}) \cdot (y + z) \cdot (y + \bar{z})$

Poäng på uppgiften: [-1, 2]

Uppgift 2.2

Du har följande funktion $f(x, y, z) = xy\bar{z} + \bar{y}\bar{z} + \bar{x}\bar{z} + xy + y\bar{z} + x\bar{y}\bar{z}$. Skriv funktionen på konjunktiv normal form.

a	$f(x,y,z) = \bar{x}\bar{y}\bar{z} + \bar{x}y\bar{z} + x\bar{y}\bar{z} + xy\bar{z} + xyz$
b	$f(x,y,z) = \bar{x}\bar{y}z + \bar{x}yz + x\bar{y}z$
c	$f(x,y,z) = xy + \bar{z}$
d	$f(x,y,z) = \bar{x}\bar{y}\bar{z} + \bar{x}y\bar{z} + x\bar{y}z + xy\bar{z} + xyz$
e	$f(x,y,z) = (\bar{x} + \bar{y} + \bar{z}) \cdot (\bar{x} + y + \bar{z}) \cdot (x + \bar{y} + \bar{z}) \cdot (x + y + \bar{z}) \cdot (x + y + z)$
f	$f(x,y,z) = (\bar{x} + \bar{y} + \bar{z}) \cdot (\bar{x} + y + \bar{z}) \cdot (x + \bar{y} + z) \cdot (x + y + \bar{z}) \cdot (x + y + z)$
g	$f(x,y,z) = (y+\bar{z})\cdot(x+\bar{z})$
h	$f(x,y,z) = (x+y+\bar{z})\cdot(x+\bar{y}+\bar{z})\cdot(\bar{x}+\bar{y}+\bar{z})$
i	$f(x,y,z) = (x+y+\bar{z})\cdot(x+\bar{y}+\bar{z})\cdot(\bar{x}+y+\bar{z})$

Poäng på uppgiften: [-1, 2]

Ett kombinatoriskt nät med nedanstående funktionstabell skall konstrueras.

Vilket av följande Karnaughdiagram skall användas?

Du kan bortse från ej definierade kombinationer i indata.

X	у	Z	W	f
0	0	0	0	0
0	0	0	1	0
0	0	1	0	1
0	1	0	0	0
0	1	0	1	0
0	1	1	0	0
1	0	0	0	0
1	0	1	1	1
1	1	0	1	0
1	1	1	0	1
1	1	1	1	0

	a)	ZW			
		00	01	11	10
	00	0	0	-	1
	01	0	0	-	0
ху	11	-	0	0	1
	10	0	-	-	1

	c)	ZW			
		00	01	11	10
	00	0	0	-	1
	01	0	0	-	0
ху	11	-	0	0	1
	10	0	-	1	-

	e)	ZW				
		00	01	11	10	
	00	1	1	0	0	
	01	1	1	1	1	
ху	11	1	1	0	0	
	10	1	1	0	0	

	g)		Z	_	
		00	01	11	10
	00	0	0	1	1
	01	0	-	0	0
ху	11	0	0	0	1
	10	-	1	-	-

	d)		ZW					
		00	01	11	10			
	00	0	0	-	1			
****	01	0	0	1	0			
ху	11	-	0	0	-			
	10	0	-	1	-			

	f)	ZW					
		00	01	11	10		
	00	0	0	-	1		
xy	01	0	-	0	0		
	11	-	0	0	1		
	10	0	-	1	-		

	h)	ZW					
		00	01	11	10		
	00	0	0	1	-		
	01	0	-	0	0		
ху	11	0	0	0	1		
	10	-	-	1	-		

Poäng på uppgiften: [-1, 1]

Uppgift 3 Sekvensnät

Uppgift 3.1

Ange funktionstabellen för en JK vippa.

a)		b)		c)		d)		e)		f)	
QQ^{+}	J K	QQ^+		QQ^{+}	JΚ	JK	Q^+	JK	Q^{+}	JК	Q^+
0.0	0 -	0.0	- 1	0.0	0 -	0.0	Q	0.0	Q	0 0	0
0 1	1 -	0 1	- 1	0 1	- 1	0 1	0	0 1	1	0 1	1
10	- 1	10	1 -	10	1 -	10	1	10	0	10	1
11	- 0	1 1	1 -	1 1	- 0	1 1	*	1 1	Q'	1 1	Q

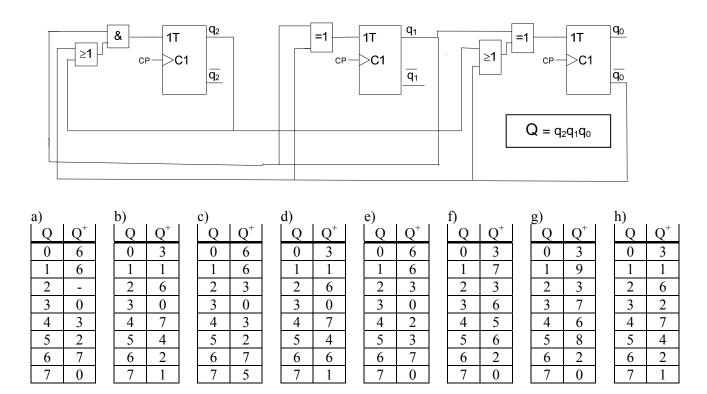
.Poäng på uppgiften: [-1, 1]

Uppgift 3.2

Ange exitationstabellen för en SR vippa.

Poäng på uppgiften: [-1, 1]

Uppgift 3.3 Analysera räknaren nedan. Vilken tabell motsvarar räknaren?

Poäng på uppgiften: [-1, 3]

Uppgift 4 FLEX styrenhet

Uppgift 4.1

En instruktion för FLEX-processorn är **JSR B,X**. Se instruktionslistan för FLEX. Ange RTN-beskrivningen för utförandefasen för denna instruktion. (S anger aktuellt State)

a	b	c
S RTN-beskrivning	S RTN-beskrivning	S RTN-beskrivning
$5 \text{ PC} \rightarrow \text{MA, PC+1} \rightarrow \text{PC}$	5 PC→MA, PC+1→PC	5 PC→MA, PC+1→PC
$6 \text{ M} \rightarrow \text{T, S-1} \rightarrow \text{S}$	6 M→T	6 M→T
7 S→MA	$7 \rightarrow MA, S-1 \rightarrow S$	$7 \rightarrow MA, S-1 \rightarrow S$
$8X + T \rightarrow R$	$8X + A \rightarrow R$	$8X + B \rightarrow R$
9 R→PC	9 R→PC	9 R→PC
d	e	f
d S RTN-beskrivning	e S RTN-beskrivning	f S RTN-beskrivning
	1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 -	f S RTN-beskrivning 5 B \rightarrow T, S-1 \rightarrow S
S RTN-beskrivning	S RTN-beskrivning	
S RTN-beskrivning $5 \times T$, S-1 \rightarrow S	$ \begin{array}{c} S \text{ RTN-beskrivning} \\ \hline 5 \text{ B} \rightarrow \text{T, S-1} \rightarrow \text{S} \end{array} $	$5 \text{ B} \rightarrow \text{T, S-1} \rightarrow \text{S}$
S RTN-beskrivning $5 \times T$, S-1 \rightarrow S $6 \times MA$	$\begin{array}{c} S \text{ RTN-beskrivning} \\ 5 \text{ B} \rightarrow \text{T, S-1} \rightarrow \text{S} \\ 6 \text{ S} \rightarrow \text{MA} \end{array}$	$ \begin{array}{c} 5 \text{ B} \rightarrow \text{T, S-1} \rightarrow \text{S} \\ 6 \text{ S} \rightarrow \text{M} \end{array} $
S RTN-beskrivning $5 \times T$, S-1 \rightarrow S $6 \times MA$ $7 \times PC \rightarrow M$	$\begin{array}{c} S \text{ RTN-beskrivning} \\ 5 \text{ B} \rightarrow \text{T, S-1} \rightarrow \text{S} \\ 6 \text{ S} \rightarrow \text{MA} \\ 7 \text{ PC} \rightarrow \text{M} \end{array}$	$ \begin{array}{c} 5 \text{ B} \rightarrow \text{T, S-1} \rightarrow \text{S} \\ 6 \text{ S} \rightarrow \text{M} \\ 7 \text{ PC} \rightarrow \text{M} \end{array} $

Uppgift 4.2

I tabellen intill visas styrsignalerna för EXECUTE-sekvensen för en **instruktion** för FLEX-processorn. NF i tabellens sista rad anger att nästa tillstånd (state) skall vara det första i FETCH-sekvensen. Vilken instruktion är det?

S	Styrsignaler (= 1)
5	OE _{PC} , LD _{MA} , IncPC
6	MR, LD_T
7	OE_B , f_2 , f_0 , LD_R , LD_{CC}
	OE _R , LD _B , NF

a	EORB ,X	b	ORAB ,X	c	ORAB #Data
d	ORAB Adr	e	EORB #Data	f	EORB Adr

Poäng på uppgiften: [-1, 1]

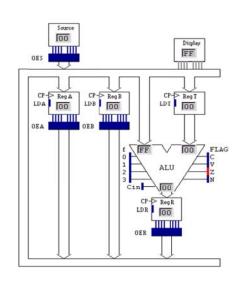
Uppgift 4.3

Ange vilken tabell som beskriver utförandet av operationen enligt nedanstående RTN-beskrivning:

RTN-beskrivning: $5A + 2B \rightarrow B$

Förutsätt att register A och B innehåller de data som skall beräknas. Register A får inte ändras. Använd så få tillstånd som möjligt.

Vilket svarsalternativ väljer du?

a
S RTN-beskrivning
$1 \text{ 2A} \rightarrow \text{R, A} \rightarrow \text{T}$
2 2R→R
$3 R+T \rightarrow R$
4 R→T
5 2B→R
6 R+T→R
7 R→A

b	
S	RTN-beskrivning
1	$B \rightarrow T$
2	2A→R
3	$R+T\rightarrow R$
4	2R→R
5	R+A→R
6	$R \rightarrow A$

c	
S RTN-beskrivning	
1 2A→R	
2 B→T	
$3 R+T \rightarrow R$	
4 2R→R	
5 R→T	
6 A+T→R	
7 R→B	

d	
S	RTN-beskrivning
1	$B \rightarrow T$
2	2A→R
3	R+T→R
4	$2R \rightarrow R, R \rightarrow T$
5	$A+T\rightarrow R$
6	R→B
	-

e
S RTN-beskrivning
$1 \mid 2A \rightarrow R, A \rightarrow T$
2 2R→R
$3 R+T \rightarrow R$
4 R→T
5 2B+T→R
6 R→B

f	
S	RTN-beskrivning
1	$2B \rightarrow R, A \rightarrow T$
2	R+T→R
3	2R→R
4	R+A→R
5	R→B

Uppgift 5 FLEX programmering

Uppgift 5.1

Vad blir maskinkoden för instruktionerna BMI och BLE?

BMI är placerad på (har sin OP-kod på) adress 69_{16} och BLE på adress CC_{16} . Loop är placerad på adress $7A_{16}$ och End på adress $C3_{16}$.

```
Loop -
-
BMI End
-
-
BLE Loop
-
-
End -
```

a b c
BMI: 5B 6C
BLE: 67 26

BMI: 5B 5A
BLE: 67 AE

BMI: 5B 58
BLE: 67 AD

d e f
BMI: 5B 58
BMI: 5B 58
BMI: 5B 58
BMI: 5B 58
BLE: 67 AC

BMI: 5B 58
BLE: 67 AB

Poäng på uppgiften: [-1, 2]

Uppgift 5.2

Inkrementera det 24-bitars tal som är placerat på adress 41₁₆.

a)	b)		(c)		d)		1	e)		f)		
INC \$4:	3 INC	\$41	INC	\$43	LDAA	\$41	Ī	LDAA	\$41		LDAA	\$43
INC \$42	2 INC	\$42	LDAA	\$41	LDAB	\$42		INCA			ADDA	#1
INC \$4	1 INC	\$43	LDAB	\$42	INC	\$43		STAA	\$41		STAA	\$43
·	·		ADCA	#0	ADCB	#0		LDAA	\$42		BCC	End
			ADCB	#0	ADCA	#0		INCA			LDAA	\$42
			STAA	\$41	STAA	\$41		STAA	\$42		ADDA	#1
			STAB	\$42	STAB	\$42		LDAA	\$43		STAA	\$42
			•					INCA			BCC	End
								STAA	\$43		INC	\$41
										End		

Poäng på uppgiften: [-1, 3]

Uppgift 5.3

Ange maskinkoden för FLEX-processorn för instruktionssekvensen till höger.

			_
	ORG	\$E4	1
Rut	EQU	17	
Var	EQU	-1	
	STAA	10,X	
	LDAA	Var,X	
	STAB	B,X	
	JSR	Rut	
Tmp	RMB	1	
Adr	FCB	16,%11	
			- 1

A		b		c		d		e		f	
Adr	Maskin -kod	Adr	Maskin -kod	Adr	Maskin- kod	Adr	Maskin- kod	Adr	Maskin- kod	Adr	Maskin- kod
E4	8F	E4	17	E4	11	E4	8F	E4	8F	E4	8F
E5	10	E5	-1	E5	FF	E5	10	E5	0A	E5	0A
E6	81	E6	8F	E6	8F	E6	81	E6	81	E6	81
E7	01	E7	10	E7	0A	E7	FF	E7	FF	E7	FF
E8	94	E8	81	E8	81	E8	94	E8	94	E8	94
E9	69	E9	-1	E9	01	E9	69	E9	69	E9	69
EA	11	EA	94	EA	94	EA	17	EA	11	EA	11
EB	00	EB	69	EB	69	EB	00	EB	??	EB	10
EC	16	EC	17	EC	17	EC	16	EC	10	EC	03
ED	03	ED	??	ED	??	ED	03	ED	03	ED	
EE		EE	10	EE	16	EE		EE		EE	
EF		EF	03	EF	03	EF		EF		EF	

Poäng på uppgiften: [-1, 2]

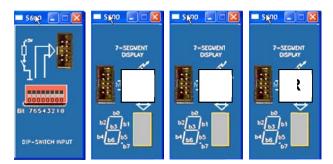
DEL B – Svara på separata ark. Blanda inte uppgifter på samma ark.

Uppgift 6 (8p)

Vid simulatorpassen och i labbet använde du strömbrytarna (ML4 INPUT) och sifferindikatorn (ML4 OUTPUT).

Du skall nu skriva ett program för CPU12 som

- hela tiden läser två NBCD-siffror P och Q från strömbrytarna (Inport, 8 bitar)
- visar P och Q på två sifferindikatorer
- utför en additionen R=P+Q
- skriver summan R till den tredje sifferindikatorn.

Från inporten (8 bitar) läses två 4-bitars binära tal P och Q samtidigt. P hittas på $[b_3,b_4]$ och Q hittas på $[b_3,b_0]$. Summan skall placeras i $[b_3,b_0]$ för att omvandlas till segmentkod och skrivas till sifferindikatoren. Om summan P+Q är större än nio skall ett E (ERROR) skrivas ut. Du får förutsätta att P \leq 9 och Q \leq 9.

Du har tillgång till en tabell med segmentkoder och följande defenitioner:

Inport	EQU	XXXX	Adress för	inport
UtportP	EQU	УУУУ	Adress för	utport 1
UtportQ	EQU	ZZZZ	Adress för	utport 2
UtportR	EQU	WWWW	Adress för	utport 3
Error	EQU	pp	Segmentkod	för E (Error)
SegCode	FCB	xx,yy,zz,etc	Tabell med	segmentkoder för [0,9]

(7p)

Uppgift 7

Konstruera en autonom räknare med styrsignal x, som realiserar följande:

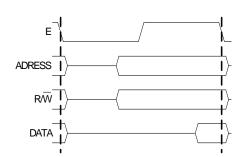
X=0: **1,3,2,**1,3,2,... X=1: **1,2,3**,1,2,3,...

Förutsätt att räknaren alltid startar i tillstånd 1. Använd D-vippor, och grindarna AND, OR och INVERTERARE. Använd så få grindar som möjligt.

(7p)

Uppgift 8

Vi har ett synkront system med 18 bitars adressbuss och 8 bitars databuss. Data klockas i systemet vid negativ flank hos signalen E enligt figuren till höger.

Till centralenheten ska följande moduler anslutas:

- 8 kbyte RWM1 med **start** på den lägsta adressen (Adr 0)
- 64 kbyte ROM med med **slut** på den högsta adressen.

Alla CS-signaler (CS_{xxx}) är aktiva låga. Observera att en CS-signal **ej** får aktiveras då adressbussens värde är ogiltigt.

(6p)

- a) Konstruera *fullständig adressavkodningslogik*, dvs. ange booleska uttryck för "chip select"-signalerna (CS_{RWM1}, CS_{ROM}).
- b) Utöka RWM-arean med 4 kbyte RWM2. Du skall få 12 kbyte sammanhängande RWM. Använd så få grindar som möjligt (ofulständig adressavkodning). Konstruera adressavkodningslogiken, dvs. ange booleska uttryck för "CS_{RWM2}"
- c) Lägg slutligen till en 4kbyte I/O-area som placeras på de högsta adresserna så att I/O-arean blir dubbelmappad med ROM. Den användbara ROM-arean blir således 60 kbyte. Konstruera adressavkodningslogiken, dvs. ange booleska uttryck för "CS_{IO}" och den modifierade CS_{ROM}-signalen.

Anonym			
kod:			

Digital- och datorteknik, 2011-04-26 11(13)

Svarsblankett för del A

Uppg 1	besvaras inte	svars- alternativ	a	b	c	d	e	f	g	h	i		poäng	
1.1														
1.2														
1.3														
1.4														
1.5														
Uppg 2	uppgiften besvaras inte	inget rätt svars- alternativ	a	b	c	d	e	f	g	h	i		poäng	
2.1														
2.2														
2.3														
Uppg 3	uppgiften besvaras inte	inget rätt svars- alternativ	a	b	c	d	e	f	g	h	i		poäng	
3.1												•		
3.2														
3.3														
Uppg 4	uppgiften besvaras inte	inget rätt svars- alternativ	a	b	С	d	e	f	g	h	i		poäng	
4.1														
4.2														
4.3														
												_		
Uppg 5	uppgiften besvaras inte	inget rätt svars- alternativ	a	b	c	d	e	f	g	h	i		poäng	
5.1														
5.2														
5.3														
									-					
													Poäng totalt	

Lösning Svarsblankett för del A

Uppg 1	uppgiften besvaras inte	inget rätt svars- alternativ	a	b	c	d	e	f	g	h	i		poäng	
1.1								X				•		
1.2					X									
1.3				X										
1.4			X											
1.5									X					
					•	•	•							
Uppg 2	uppgiften besvaras inte	inget rätt svars- alternativ	a	b	c	d	e	f	g	h	i		poäng	
2.1			X											
2.2											X			
2.3					X							•		
											_			
Uppg 3	uppgiften besvaras inte	inget rätt svars- alternativ	a	b	c	d	e	f	g	h	i		poäng	
3.1		X												
3.2							X							
3.3				X										
											_			
Uppg 4	uppgiften besvaras inte	inget rätt svars- alternativ	a	b	c	d	e	f	g	h	i		poäng	
4.1						X						_		
4.2					X									
4.3					X									
Uppg 5	uppgiften besvaras inte	inget rätt svars- alternativ	a	b	c	d	e	f	g	h	i		poäng	
5.1							X			-				
5.2						X								
5.3							X							
	•							•	•					
													Poäng	
													totalt	